

คณิตศาสตร์(ค41102)

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

อัตราส่วนตรีโกณมิติ

เรื่องอัตราส่วนตรีโกณมิติ

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4

อัตราส่วนตรีโกณมิติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถ

บอกอัตราส่วนตรีโกณมิติที่กำหนดให้ได้

ตรีโกณมิติ เป็นวิชาที่ก่อกำเนิด
ในยุคต้น ๆ ของ ศตวรรษที่สอง
ก่อนคริสตศักราช เนื่องจาก
ความจำเป็นในการ วัดความยาว
ของด้าน และมุมของรูปสามเหลี่ยม

ที่ปรากฏในวิชาดาราศาสตร์ และ
ต่อมา ก็นำมาใช้ในการสำรวจ
การเดินทาง และการประยุกต์อื่น ๆ
คำว่า “ตรีโกณมิติ”(Trigonometry)
มีความหมายว่า **มุมสามมุม**

หรือหมายถึง“วัตรูปสามเหลี่ยม”

“tri” หมายถึง “three” แปลว่า สาม

“gon” หมายถึง “angle” แปลว่า มุม

และ “metry” หมายถึง “measure” แปลว่า

วัด (ความกว้าง ความยาว ความสูง)

ในปัจจุบัน การใช้ตรีโกณมิติ
มิได้จำกัดแต่เพียงการแก้ปัญห
เรื่องรูปสามเหลี่ยมเท่านั้น แต่
ได้มีการพัฒนาวิชานี้ให้มี
ประโยชน์และนำไปใช้ ได้กว้างขึ้น

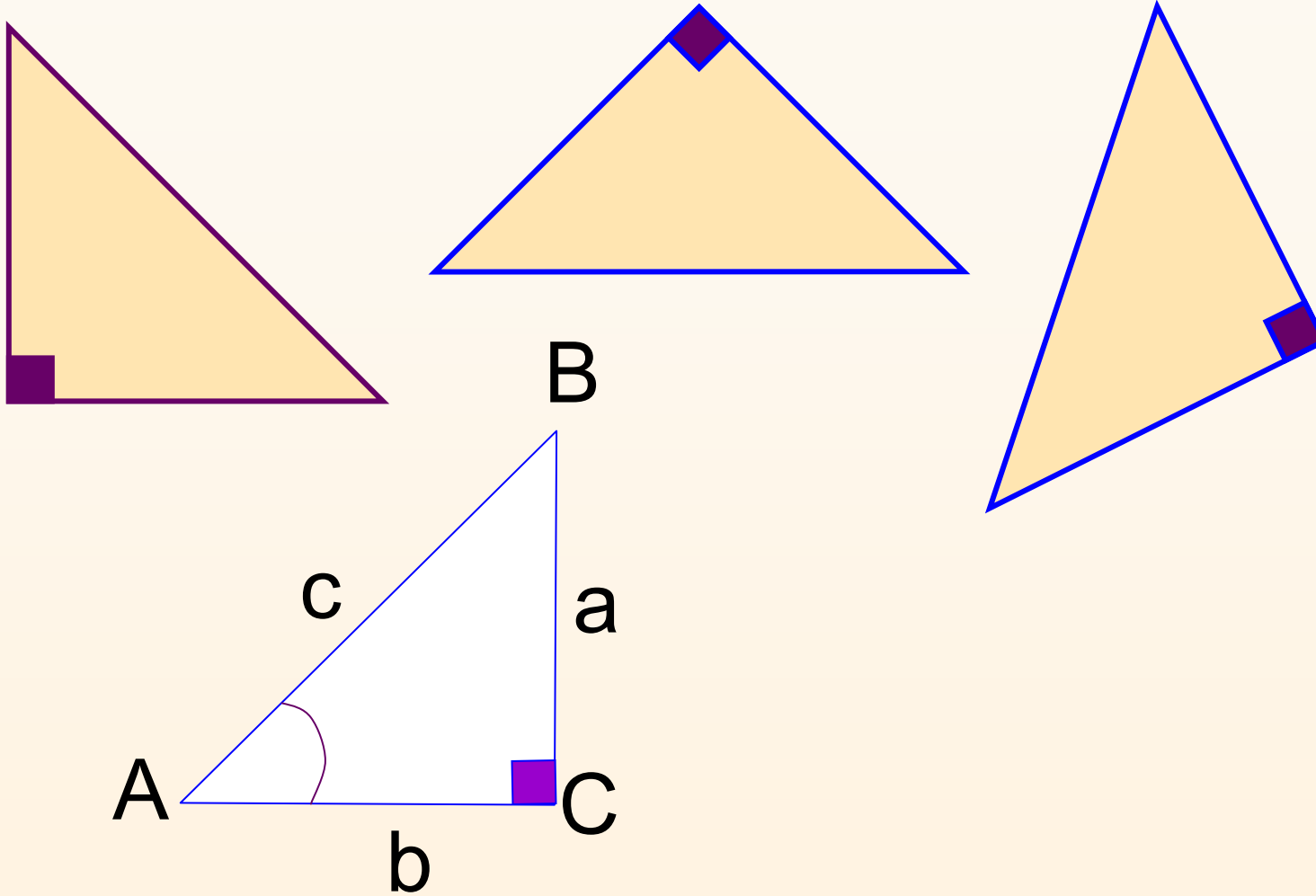
การศึกษาตรีโกณมิติอาศัยความรู้ ในเรื่องสามเหลี่ยมคล้าย

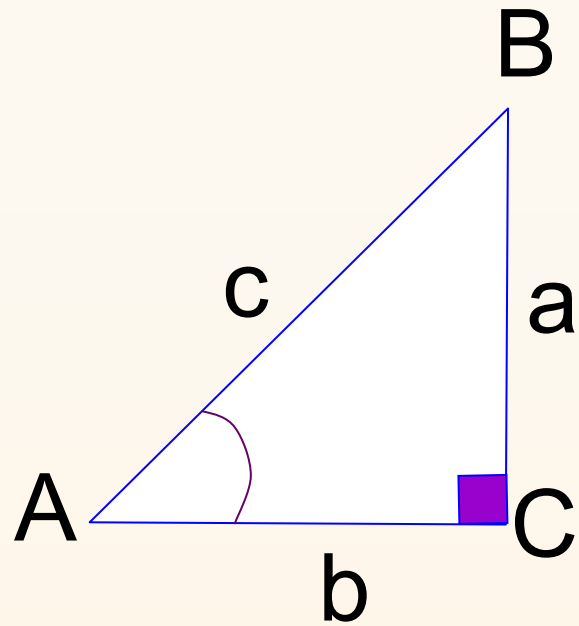
ตรีโกณมิติ ได้มีการนำไปใช้ในการ
หาระยะทาง พื้นที่ มุม และทิศทางที่
ยากแก่การวัดโดยตรง เช่น ความสูง
ของภูเขา การหาความกว้างของแม่น้ำ
และสามารถนำไปอธิบายเกี่ยวกับ
การเคลื่อนที่ที่เป็นคาบ

ต่อมาวิชาตรีโกณมิติพัฒนาขึ้นและ
ได้มีการนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาต่าง ๆ
เช่น วิชาฟิสิกส์ วิศวกรรมศาสตร์
เป็นต้น

$\frac{a}{c}$ ไซน์ (sine) ของมุม A

$\frac{b}{c}$ โคไซน์ (cosine) ของมุม A

$\frac{a}{b}$ แทนเจนต์ (tangent) ของมุม A

เรียกอัตราส่วนทั้งสามว่า “อัตราส่วน

ตรีโกณมิติ” ค่าของ อัตราส่วนตรีโกณมิติ

ของ A เมื่อ A เป็นมุมแหลม ของรูป
สามเหลี่ยมมุมฉาก จะขึ้นอยู่กับขนาดของ
มุม A

นิยามเขียน sin แทน ไซน์

cos แทน โคไซน์

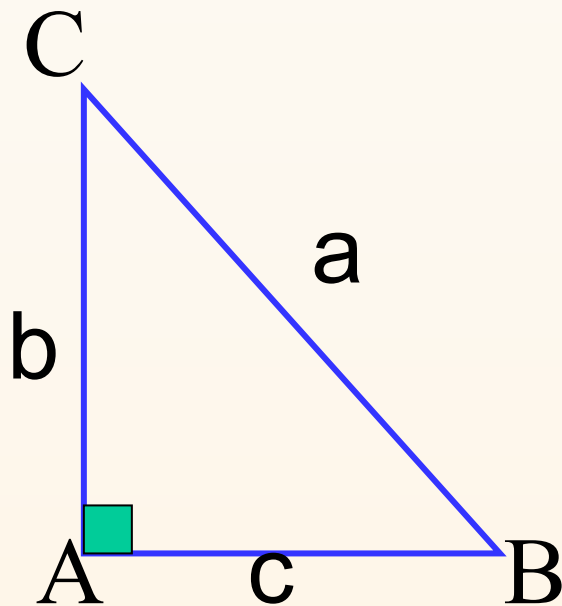
tan แทน แทนเจนต์

ตัวอย่าง

ไซน์ของมุม 30° แทนด้วย $\sin 30^\circ$

โคไซน์ของมุม 60° แทนด้วย $\cos 60^\circ$

แทนเจนต์ของมุม 45° แทนด้วย $\tan 45^\circ$

จากรูป

$$\sin B \text{ คือ } \dots \frac{b}{a} \dots$$

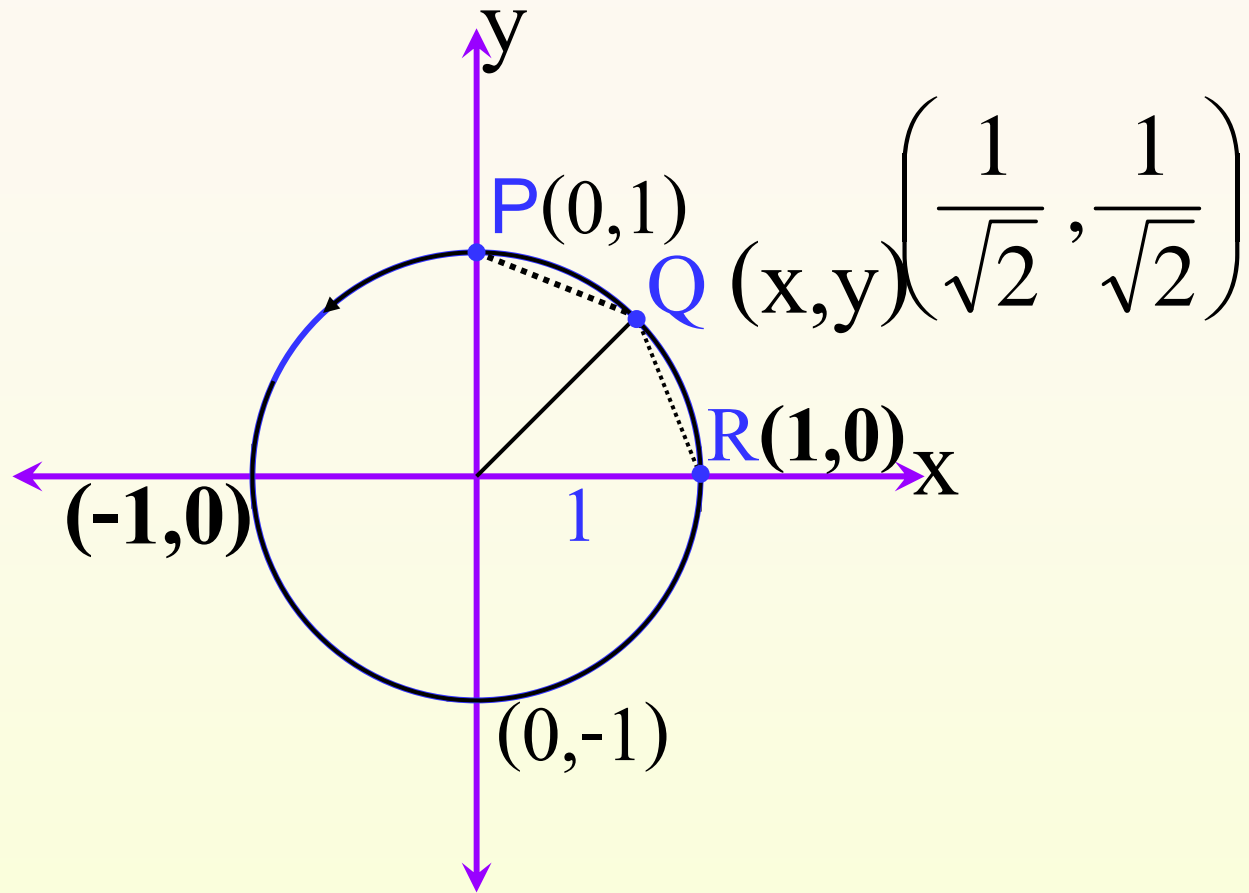
$$\cos B \text{ คือ } \dots \frac{c}{a} \dots$$

$$\tan B \text{ คือ } \dots \frac{b}{c} \dots$$

$$\sin C \text{ คือ } \dots \frac{c}{a} \dots$$

$$\cos C \text{ คือ } \dots \frac{b}{a} \dots$$

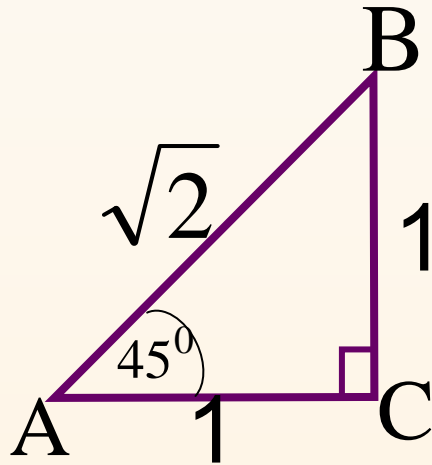
$$\tan C \text{ คือ } \dots \frac{c}{b} \dots$$

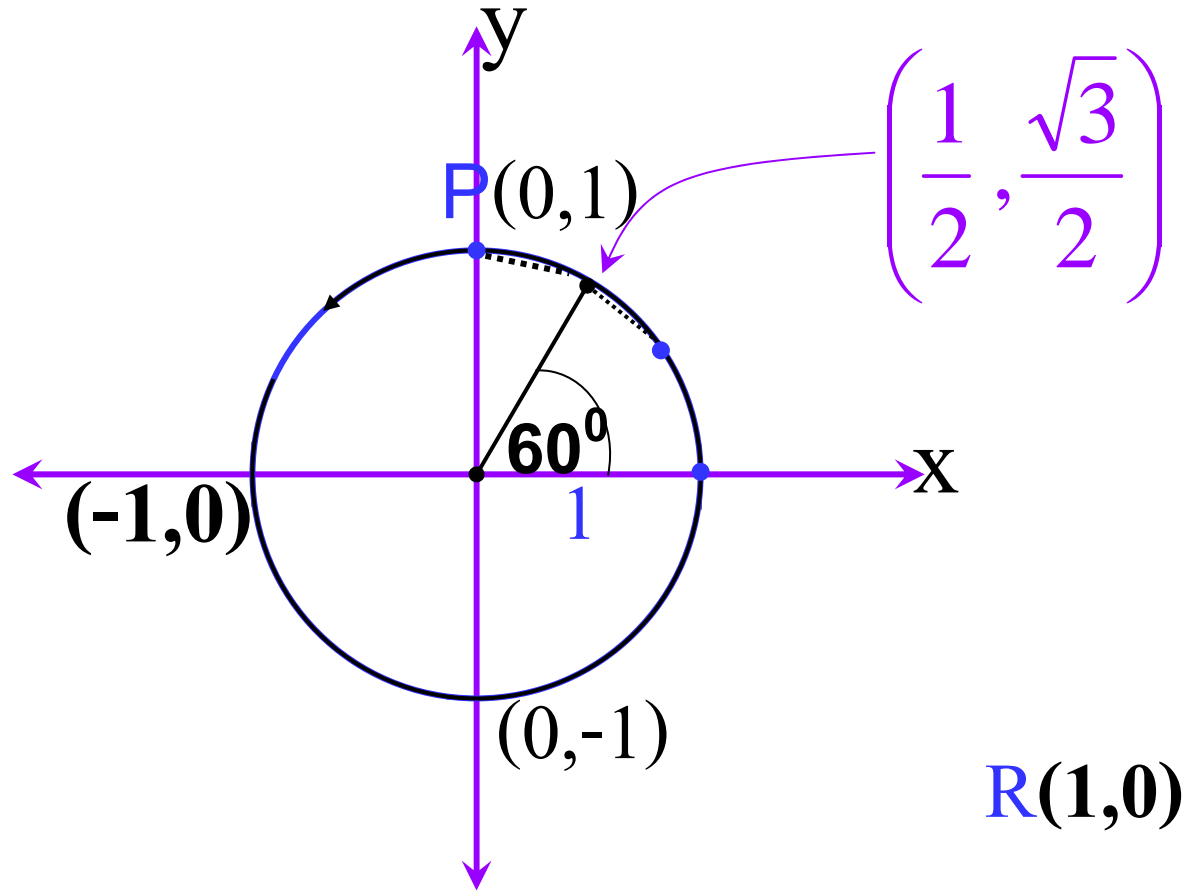
มุม A กาง 45°

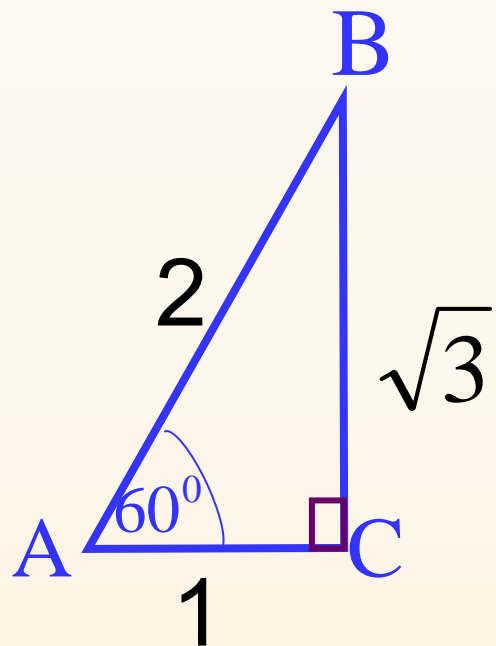

$$\sin A = \sin 45^{\circ} = \dots \frac{1}{\sqrt{2}} \dots$$

$$\cos A = \cos 45^{\circ} = \dots \frac{1}{\sqrt{2}} \dots$$

$$\tan A = \tan 45^{\circ} = \dots 1 \dots$$

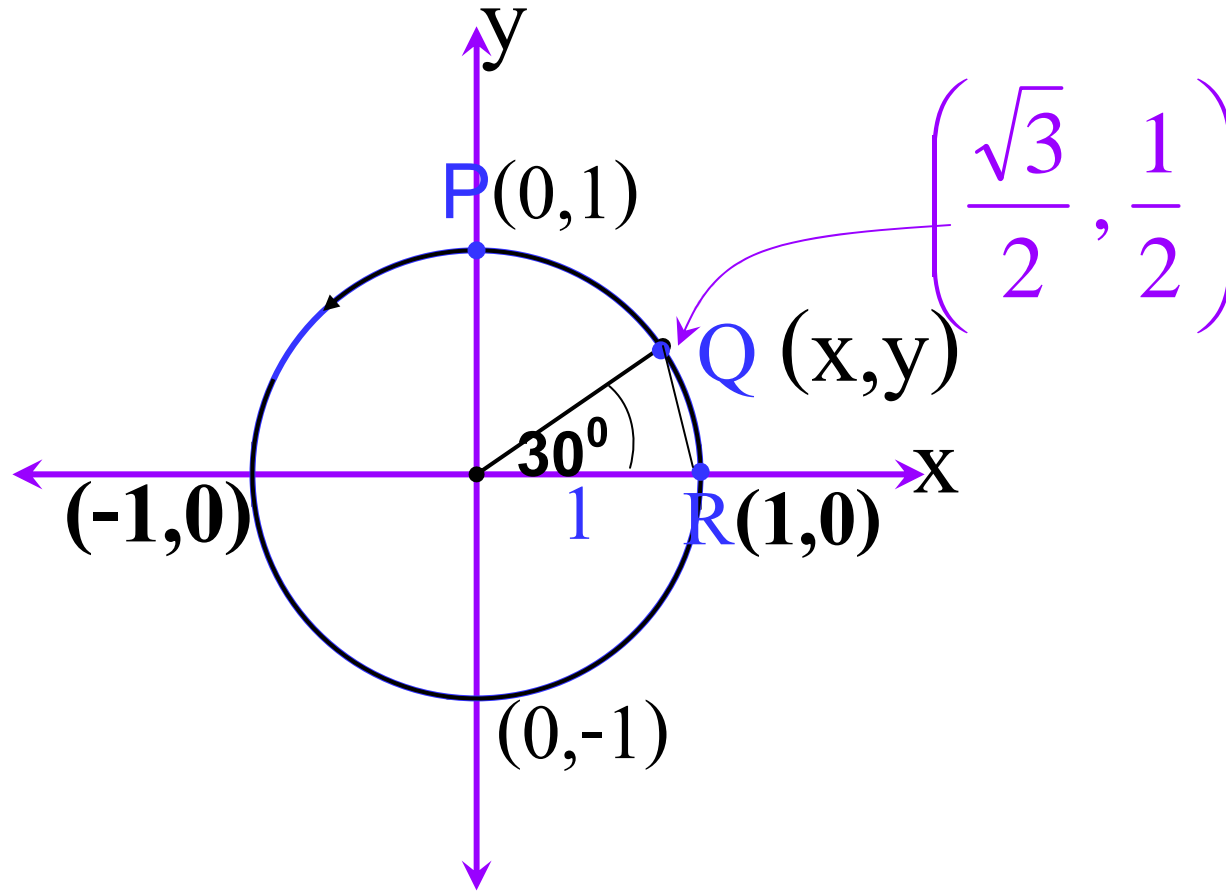

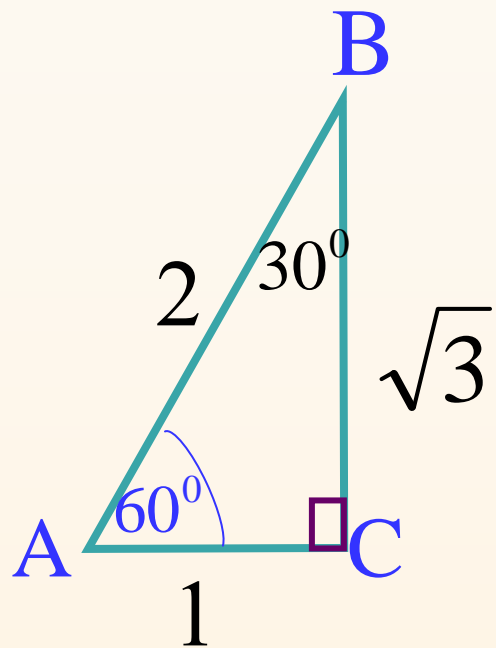
มุม A กาง 60^0

$$\sin A = \sin 60^0 = \dots \frac{\sqrt{3}}{2} \dots$$

$$\cos A = \cos 60^0 = \dots \frac{1}{2} \dots$$

$$\tan A = \tan 60^0 = \dots \sqrt{3} \dots$$

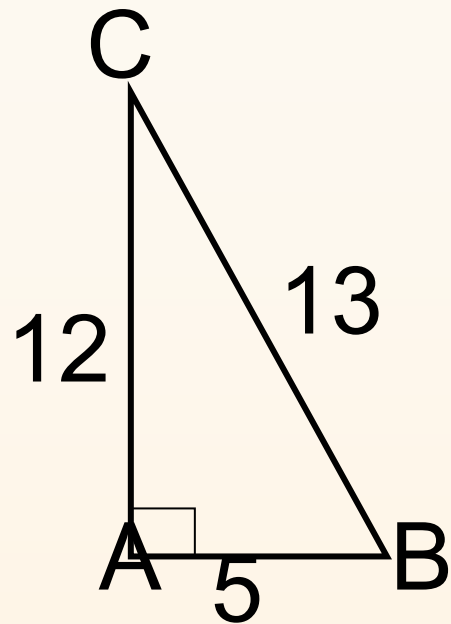

มุม B กาง 30°

$$\sin B = \sin 30^{\circ} = \dots \frac{1}{2} \dots$$

$$\cos B = \cos 30^{\circ} = \dots \frac{\sqrt{3}}{2} \dots$$

$$\tan B = \tan 30^{\circ} = \dots \frac{1}{\sqrt{3}} \dots$$

กำหนด ABC เป็นสามเหลี่ยม

มุมฉาก ที่มีขนาดต่าง ๆ

ดังภาพ จงหา

$$1. \sin B \dots \frac{12}{13}$$

$$4. \sin C \dots \frac{5}{13}$$

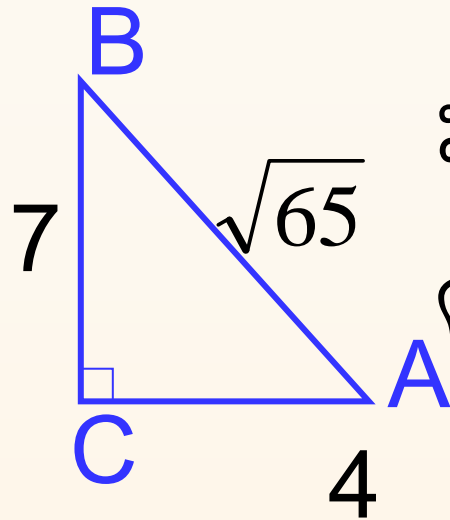
$$2. \cos C \dots \frac{12}{13}$$

$$5. \cos B \dots \frac{5}{13}$$

$$3. \tan C \dots \frac{5}{12}$$

$$6. \tan B \dots \frac{12}{5}$$

กำหนด ABC เป็นสามเหลี่ยมมุมฉาก ที่มีขนาดต่างๆ

มุมฉาก ที่มีขนาดต่างๆ

ดังภาพ จงหา

$$1. \sin A = \frac{4}{\sqrt{65}}$$

$$4. \cos B = \frac{7}{\sqrt{65}}$$

$$2. \sin B = \frac{7}{\sqrt{65}}$$

$$5. \tan A = \frac{7}{4}$$

$$3. \cos A = \frac{4}{\sqrt{65}}$$

$$6. \tan B = \frac{4}{7}$$

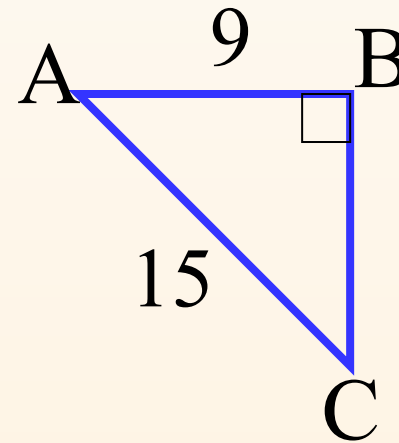
จากรูปสามเหลี่ยมมุมฉากABC
ที่กำหนดให้ จงหา

1. $\sin A$

2. $\tan A$

3. $\cos C$

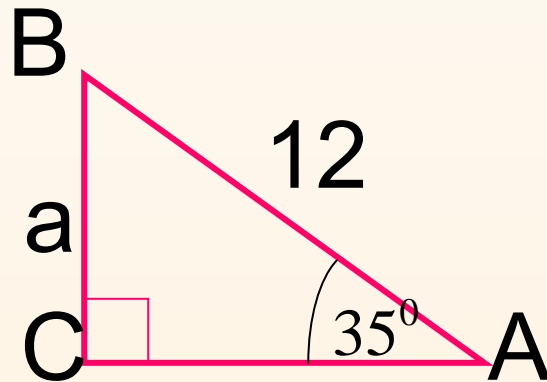
4. $\tan C$

จงหาค่า a จากสามเหลี่ยมที่กำหนดให้

$$\sin 35^\circ = \frac{a}{12}$$

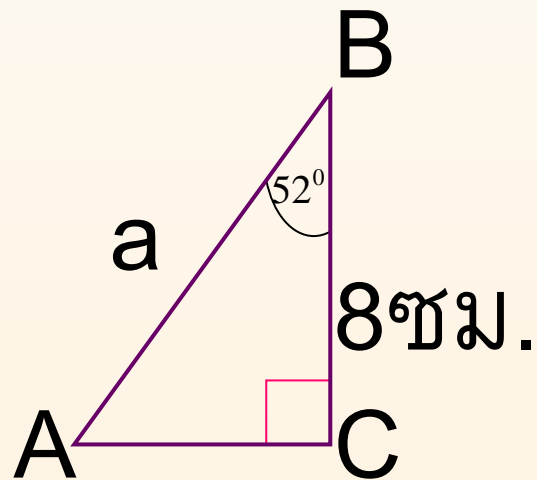

$$a = 12 \sin 35^\circ$$

$$a \approx 12 \times 0.574$$

$$a \approx 6.89$$

จงหาค่า a จากสามเหลี่ยมที่กำหนดให้

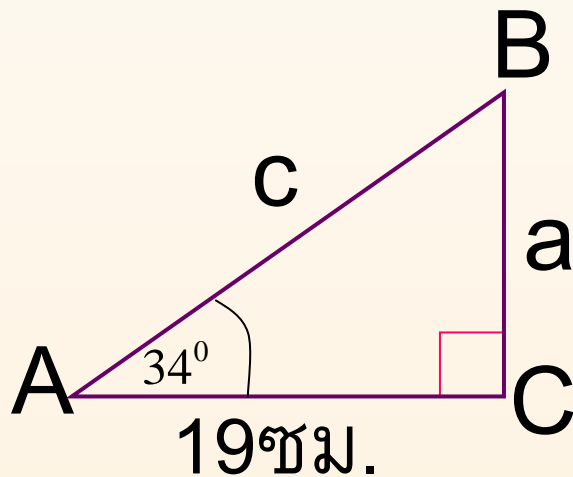
$$\cos 52^\circ = \frac{a}{8}$$

$$a = \frac{8}{\cos 52^\circ}$$

$$a \approx \frac{8}{0.616}$$

$$a \approx 12.99 \text{ ซม.}$$

จงหาค่า a และ c จากรูปสามเหลี่ยม
ที่กำหนดให้

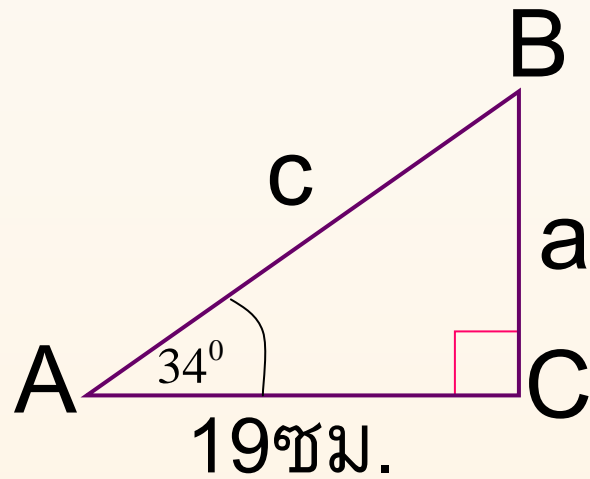

$$\tan 34^\circ = \frac{a}{19}$$

$$a = 19 \tan 34^\circ$$

$$a \approx 19 \times 0.675$$

$$a \approx 12.825 \text{ ซม.}$$

$$\sin 34^\circ = \frac{a}{c}$$

$$c = \frac{a}{\sin 34^\circ}$$

$$c \approx \frac{12.825}{0.559}$$

$$c \approx 22.94 \text{ ซม.}$$

จงหาค่าของ x, y หรือ z จากสามเหลี่ยมมุมฉากที่กำหนดให้ต่อไปนี้

1)

